

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Kysymys kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä

- Mitä tavoitteita Pohde on asettanut kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseksi ja toteutuuko työnhakijoiden yksilövalmennus laadukkaasti koko Pohjois-Pohjanmaan alueella?
- Mitä kehittämisen tarpeita Pohde on tunnistanut tämän lakisääteisen palvelun järjestämisessä?

Vastaus:

- Järjestämissuunnitelmaan 10/22 hyväksyt tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2023-2025 ovat:
 - Nuoret saavat tarvitsemansa tuen opiskeluun ja työllistymiseen.
 - Toisen asteen opintojen keskeyttäneiden määrä vähenee 60 %.
 - Nuorisotyöttömyys vähenee.
 - Toimenpiteet: Kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta on tarjolla hyvinvointialueella tarpeen mukaisesti.
 - Monipuolista kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään monituottajamallilla ja yhteistyössä järjestöjen kanssa.
- Kuntouttavan työtoiminnan kehittämisessä on tunnistettu useampia asioita.
 - Järjestämistä on syytä jatkaa edelleen monituottajamallin avulla. Asiakkaiden tarpeet vaihtelevat merkittävästi, joten esimerkiksi tietyssä paikassa olevilla yksittäisillä tiettyyn asiaan suuntautuneilla työpajoilla ei pystytä vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin tarpeeksi laajasti.
 - Tavoite tulee lähtökohtaisesti olla asiakkaiden kuntouttaminen työelämään.
 - Oman tuotannon kehittäminen vaatii tiivistä yhteistyötä kuntien työllisyyspalveluiden kanssa.
 - Oman tuotannon tulee pystyä vastaamaan kaikkein haavoittuvammassa asemassa olevien työttömien tarpeisiin.
- Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan omaohjaajan rooli on tärkeä. Hän on asiakkaan luottohenkilö, joka on perehtynyt asiakkaan tarpeisiin ja tilanteisiin. Omaohjaaja osallistuu asiakkaan ohjaamiseen ja tavoitteena on, että omaohjaajalla on päävastuu ohjaamisesta. Emme pysty seuraamaan asiakaskohtaisesti vielä yksilöllisen ohjauksen yhdenvertaista laatua emmekä asiakasprosessien vaikuttavuutta. Osaamisen vahvistaminen ja palveluiden yhdenmukaistaminen tuo lisää laadukkuutta.

Kysymys työkyvyn tuesta

- Miten Pohteen työkyvyn tuen palveluilla varmistetaan, että työnhakijat saavat heille kuuluvat palvelut esim. kuntoutus- ja eläkeselvitykset oikea-aikaisesti ja että työnhakijoina ovat he, joilla on työkykyä ja siten tosiasialliset mahdollisuudet työllistyä?

Vastaus:

- Pohteen organisaatioon ollaan sisäisesti allokoimassa työkyvyn tuen yksikkö.
- Työkyvyn tuen yksikön suunnittelussa otetaan huomioon Pohteen Digitaaliset palvelut hoitotakuun edistäjänä Pohjois-Pohjanmaalla, POP -digi hoitotakuu 2 – hankkeessa tehty työ ja suunnittelu. Käytännön näkökulmasta työkyvyn tuen yksikön suunnittelu on vielä kesken, sillä se on aloitettu 1.10.2024 tapahtuneen organisaatiomuutoksen jälkeen. Pohteen alueella kehitetään työikäisen työkyvyn tukemisen palvelukokonaisuutta monialaisesti. Lisäksi työttömien terveystarkastuksia kehitetään osana Työkykyohjelman laajentaminen -hanketta. Hanke kuuluu osana Pohteen Digitaaliset palvelut hoitotakuun edistäjänä Pohjois-Pohjanmaalla, POP -digi hoitotakuu 2 – hanketta ja saa rahoituksensa Suomen kestävän kasvun ohjelmasta (RRP2). Hankkeen avulla hyvinvointialueelle luodaan yhtenäinen ja selkeä työkyvyn tuen toimintamalli ja monialainen palvelukokonaisuus, jota koordinoidaan. Pohteelle on koulutettu työkykykoordinaattoreita, jotka hyödyntävät saamaansa osaamista työssään.
- Lakisääteiset työttömien terveystarkastukset eivät ole toteutuneet toivotulla tavalla. Syynä vähäiselle tarkastusten määrälle on pääosin henkilöstön saatavuushaasteet sekä hyvinvointialueen organisoitumisesta johtuva muutosprosessi. Verrattuna muihin hyvinvointialueisiin, määrät ovat prosentuaalisesti samalla tasolla (n. 4,5%).
- Terveystarkastukset eivät kuulu lakisääteisen hoitotakuun piiriin, minkä vuoksi resurssin suuntaaminen niihin on haasteellista, kun lakisääteiset hoitotakuut on toiminnassa priorisoitava. Usein haasteena on myös se, että asiakkaat eivät tule heille varattuihin terveystarkastuksiin ja aikoja jää käyttämättä runsaasti. Vuonna 2023 n. 8,7 prosenttia työttömistä ei ollut saapunut terveystarkastusajalle eikä peruuttanut aikaa. Peruuttamattomat ajanvaraukset heikentävät myös muiden asiakkaiden aikojen saantia.
- Mielenterveyspalveluissa tehdään yhteistyötä monialaisen työllistämishankkeen kanssa kuten myös TYP:in kanssa. Hoidossa olevien potilaiden kohdalla huomioidaan aina kuntoutusta tukevat työllistämistoimet kuten kuntouttava työtoiminta. Jonot mielenterveyspalveluihin vaihtelevat alueellisesti. Mielenterveyspalvelujen tarve on viime vuosina lisääntynyt jatkuvasti, mutta resurssit ovat pääosin pysyneet ennallaan. Jonotusaikana voi perusterveydenhuollon lääkäri kuitenkin konsultoida psykiatria kuntoutussuunnitelmasta. Kehittämistyötä jonotusajan lyhentämiseksi ja saatavuuden parantamiseksi tehdään jatkuvasti. Esimerkiksi digitaalinen sote-keskus mielenterveyspalveluissa toimii jo, mikä vapauttaa resurssia mm. työttömien mielenterveysongelmiin vastaamiseen.
- Pohteen terveyskeskuslääkäriresurssi on kohtalainen. Vakanssien täyttöaste on noin 90%. Ongelmana on resurssin epätasainen jakaantuminen eri alueiden välillä.
- Tämän epätasapainon ratkaisemiseksi on nyt tehty ja suunniteltu korjaavia toimenpiteitä, kuten esimerkiksi kannustavaa palkkamallia sekä monipaikkatyöskentelyä auttamaan vaikeammin rekrytoitavia alueita. Olemme tehostaneet rekrytointiamme heikoiten resursoitujen yksiköidemme osalta.
- Digitaalisten palveluiden roolia ja kattavuutta on tarkasteltu. Etälääkäripalveluiden avulla lääkärin osaamista voidaan tarjota alueille, joilla sitä on huonommin saatavavilla.
- Suunnitteluasteella on myös kokonaan digitaalinen työttömien terveystarkastus, joka toteutettaisiin Omaoloarvion ja elektronisen terveystarkastusaseman (Medicubex) avulla. Ja tämä vapauttaa resurssia heille, joille digitaalinen tarkastus ei ole riittävä.